

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi raz na miesiąc.

Redaguje Biuro Związku.	Redakcyja i Administracyja Lwów, ulica Stryjska l. 4.
Prenumerata roczna z przesyłką pocztową 5 kor.	Ogłoszenia 70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

TREŚĆ: Posiedzenie Wydziału Związku Gal. Kas Oszczędności. — W sprawie należności od dodatkowego pozostawienia wierzytelności przy zlicytowanej hipotece. — Datowanie kwitów konwersyjnych. — Rezerwy specjalne. — Statut państwowego funduszu pieczy nad mieszkaniami dla mieszkań małych. — Notatki: Zmarli — Syndyk Gal. Kas oszczędności — Kasa oszczędności miasta Stanisławowa. — Nowe czasopismo. — Konkurs. Ruch wkładek w listopadzie. — Inseraty.

Posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności

W niedzielę dnia 17. grudnia b. r. odbyło się w sali obrad galicyjskiej kasy oszczędności we Lwowie posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności.

Przedłożone sprawozdanie z czynności biura przyjęto do wiadomości, poczem omówiono szczegółowo sprawozdania p. lustratora o dokonanych lustracjach i skontrach kas w Samborze (miejskiej), Tłumaczu (powiatowej), Bochni (zastępstwo powiatowej kasy oszczędności w Limanowej), w Nowym Sączu (miejskiej), Podgórzu (miejskiej) i Wieliczce (powiatowej).

Z porządku dziennego przystąpiono do sprawy strat kursowych. Ponieważ po ostatnim posiedzeniu Wydziału i po ogłoszeniu projektu Prezesa Związku, Dyrektora Dr. Kwiatkowskiego w czasopiśmie „Oszczędność“ co do wprowadzenia do stanu czynnego ekwiwalentu podwyżki rentowności, dyrektor kasy oszczędności miasta Sambora p. Dr. Merunowicz zgłosił nowy projekt bilansowania strat kursowych, przeto Prezydium Związku zaprosiło p. Dr. Merunowicza do wzięcia udziału w posiedzeniu i szczegółowego przedstawienia swego projektu.

P. Dr. Merunowicz przedstawił zatem swój projekt, który co do myśli zasadniczej jest wielce zbliżony do projektu Dra Draxlera i Rejscha — i różni się od nich sposobem przeprowadzenia — poczem nad wszystkimi projektami bilansowania różnic kursowych wywiązała się obszerna i szczegółowa dyskusya.

Wydział Związku miał zamiar oświadczyć się za projektem Dra Kwiatkowskiego. Dr. Kwiatkowski atoli oświadczył, że ze względu iż państwowy Związek niemieckich kas oszczędności odniósł się do naszego Związku z prośbą o poparcie wdrożonej przez niego akcji co do przeforsowania projektu Dra Draxlera, że względu dalej, że jednolita akcyja w tym kierunku może wyjść tylko na korzyść kas oszczędności, że względu wreszcie, że najprawdopodobniej petycja wniesiona przez państwowy Związek niemieckich kas oszczędności do której się przyłączył także nasz Związek o zezwolenie kasom na bilansowanie strat kursowych wedle projektu Dra Draxlera,

zostanie przez władze nadzorcze przychylnie załatwioną, otóż z tych wszystkich względów Dr. Kwiatkowski postawił wniosek, aby zalecić także i Galicyjskim kasom oszczędności sposób bilansowania wedle projektu Dra Draxlera.

W obec tego Wydział Związku galicyjskich kas oszczędności aby nie rozbijać jednolitości i nie paraliżować akcji podjętej wcześniej przez państwowy Związek niemieckich kas oszczędności uchwalił na ten rok, zalecić kasom następujący sposób bilansowania strat kursowych.

a). Kasy, które mają jeszcze dostateczne rezerwy specjalne na pokrycie różnic kursowych pokryją tegoroczne straty kursowe na rachunek tych rezerw.

b). Kasy, które nie mają jeszcze funduszu rezerwowego w wymaganej statutem wysokości (5%) które zatem obowiązane są cały czysty zysk przelewać do funduszu rezerwowego, najlepiej zrobią, jeśli straty kursowe pokryją z nadwyżek obrotowych, tj. z zysku, resztę zaś pozostałą przeleją do funduszu rezerwowego.

c). Kasy, które mają już fundusz rezerwowy w wysokości 5% ewentualnie 10% mogą albo pokryć straty kursowe z czystych zysków — albo o ile przez to ich działalność humanitarna musiałaby być ograniczoną mogą przeprowadzić straty kursowe wedle projektu Dra Draxlera, akceptowanego przez Związek galicyjskich kas oszczędności.

W poprzednich numerach „Oszczędności“ projekt ten był szczegółowo omówiony. Zdaje nam się atoli, że nie od rzeczy będzie projekt ten jeszcze raz przytoczyć i przykładowo objaśnić

Przyjmijmy, że w danej kasie oszczędności rezerwa specjalna na pokrycie różnic kursowych została już w zupełności wyczerpana, przyjmijmy dalej, że ogólny fundusz rezerwowy wynosi K. 1.000.000 w czem kwota K. 100.000, zebrana przed rokiem 1897 (fundusz rezerwowy nieopodatkowany) a kwota K. 900.000 zebrana po roku 1897 a więc za panowania nowych ustaw podatkowych. Przyjmujemy dalej, że straty kursowe efektów funduszu obrotowego wynoszą K. 80.000, a efektów funduszu rezerwowego K. 20.000.

Chcąc przeprowadzić zatem straty kursowe wedle projektu Dra Draxlera, należy opodatkowaną część funduszu rezerwowego podzielić na dwie czę-

ści tj. na część zarezerwowaną dla strat kursowych i na część wolną, — po stronie zaś czynnej bilansu należy ustawić pozycję: „Książkowe straty kursowe“.

A. Stan czynny:

1. Pożyczki hipoteczne	K.	—
2. Pożyczki gminne	„	—
3. Weksle	„	—
4. Papiery wartościowe	„	—
5. Książkowa strata funduszu obrotowego i rezerwowego	„	100.000

W kasach zatem, które prowadzą łącznie fundusz obrotowy i rezerwy w bilansie, przedstawi się bilans następująco:

B. Stan bierny.

1. Wkładki	K.	—
2. Depozyta	„	—
3. Odsetki na r. p.	„	—
4. Fundusz rezerwy:		
a) nieopodatkowany	K.	100.000
b) opodatkowany:		
1) wolny	„	800.000
2) zarezerwowany na straty kursowe jak poz. 5. aktywów	„	100.000
5. Czysty zysk	„	1,000.000

W kasach które bilansują oddzielnie fundusz obrotowy i rezerwy bilans przedstawi się następująco

A. Fundusz obrotowy.

Stan czynny:

1. Pożyczki hipoteczne	K.	—
2. Pożyczki gminne	„	—
3. Weksle	„	—
4. Efekta funduszu obrotowego	„	—
5. Książkowe straty kursowe efektów funduszu obrotowego	„	80 000

Stan bierny:

1. Wkładki	K.	—
2. Depozyta	„	—
3. Odsetki na r. p.	„	—
4.	„	—
5. Zysk funduszu obrotowego	„	—

B. Fundusz rezerwy.

1. Gmach własny	K.	—
2. Rachunek bież.	„	—
3. Efekta fund. rez.	„	—
4. Książkowe straty kursowe fund. rezer.	„	20 000

Stan funduszu rezerwowego:

a) nieopodatkowany	K.	100.000
b) opodatkowany:		
1) wolny		800.000
2) zarezerwowany na straty kursowe fund. obrotowego	„	80.000
„ rezer.	„	20.000
	„	900.000

Wydział Związku atoli zaznaczył, że wskazaniem jest, aby w pierwszym rzędzie doradzać kasom oszczędności pokrywać straty kursowe z nadwyżek obrotowych, gdyby zaś ten sposób z powodów przytoczonych nie dał się zastosować, lub zastosowanie go mogłoby mieć przykre dla kas następstwa, natenczas wskazaniem jest pokryć straty kursowe na ciężar funduszu rezerwowego — a na ostatnim planie zaleca Wydział Związku przeprowadzenie strat kursowych w sposób powyżej podany przez zarezerwowanie części funduszu rezerwowego.

Zarezerwowanie to — ze względów podatkowych, — winno być przeprowadzone z opodatkowanej części funduszu rezerwowego, a więc z tej części, która zebrana została po roku 1897, a to z tego powodu, że w razie podwyżki kursu papierów, użyta będzie cała podwyżka na zwolnienie tego zarezerwowania, przez co zwiększy się wolna część funduszu rezerwowego o te odzyskane straty — a zmniejszy się o nie część zarezerwowana — ewentualna zaś nadwyżka będzie mogła być użyta na stworzenie wolnej od podatku rezerwy specjalnej na straty kursowe.

W końcu uważa Wydział Związku za potrzebne zalecić tym kasom, które swe straty kursowe przeprowadzą w sposób powyżej podany t. j. przez zarezerwowanie pewnej części funduszu rezerwowego, — aby za podstawę do obliczenia wysokości funduszu

rezerwowego w stosunku do wkładek, brały tylko część wolną tego funduszu, a więc w powyższym przykładzie dla obliczenia stosunku wysokości funduszu rezerwowego do kapitału wkładowego, będzie stanowić kwota K. 800.000 (t. j. część wolna) a nie K 1,000.000 — t. j. cały fundusz rezerwy.

Po omówieniu jeszcze kilku spraw bieżących, uchwalił Wydział zwołać Walne Zgromadzenie Delegatów Związkowych kas oszczędności na drugą połowę lutego 1912. r.

W sprawie należności skalowej od dodatkowego pozostawienia wierzytelności przy zlicytowanej hipotece.

W przedmiocie powyższym poruszonym w N rze 11 „Oszczędności“ mam pod ręką orzeczenie trybunału administracyjnego z 19 stycznia 1909. L. 373 (N. 6615 Zb. Budwińskiego). — Do niego niezawodnie odnoszą się uwagi „Oszczędności.“

Zdaniem mojem zasadnicza myśl orzeczenia nie została w uwagach „Oszczędności“ trafnie ujętą.

Istotne kryterium, wypadku stanowiącego przedmiot orzeczenia leży zdaniem Trybunału administracyjnego z punktu widzenia należnościowego gdzieindziej, niż w oświadczeniu wierzyciela hipo-

tecznego, że żądanie zapłaty w gotówce cofa i godzi się na przyjęcie długu przez nabywcę z wliczeniem w licytacyjną cenę kupna.

Wymiar nastąpił od oświadczenia nabywcy licytacyjnego w protokole rozprawy działowej — przez obie strony tj. wierzyciela hipotecznego i nabywcę podpisanym — że godzi się na przejęcie długu.

Jest to bez kwestyi dokument, jeśli nie z mocą konstytutywną to w każdym razie w celu dowodowym — zdaniem, dokument zatem, który i moim zdaniem po myśli §. 1-go A. al. 3 ust. nal. podlega należytości prawnej.

Substrat orzeczenia w danym wypadku ma pewne osobliwe cechy podniesione nie bez racyi a moim zdaniem — nie bez celu z widocznym naciskiem w motywach orzeczenia. — Gdzie brak tych szczególnych znamion tam nie dadzą się dostosować motywy, o których mowa a więc brak też pola do zastosowania samego orzeczenia.

Trybunał nie wdaje się w kwestyę, czy zgody nabywcy do cofnięcia żądania zapłaty w gotówce potrzeba. Odwołuje się tylko na przeważające rzekomo w nauce zdanie, któreby za konstytutywną naturą zgody nabywcy w tych warunkach przemawiało. Nie jest to jednak z pewnością niezachwiany dogmat. — Z §§. 171 ust. 2. i 223 al. 1. da się całkiem dobrze pogodzić stanowisko, że obowiązek do przyjęcia długów hipotecznych w granicach licytacyjnej ceny ciąży na nabywcy z ustawy i ustaje dopiero w razie, jeśli wierzyciel do końca rozprawy działowej przy żądaniu zapłaty w gotówce pozostaje. Z tą chwilą dopiero jest warunek rozwiązujący spełnionym. Przed tem wierzycielowi wolno każdego czasu jednostronnie żądanie zapłaty w gotówce cofnąć. Cofnięcie nie nowego nie tworzy; pozostaje tylko bez zmiany z powodu udaremnienia warunku rozwiązującego ustawowy obowiązek nabywcy do przejęcia długu. Interpretacja to zgodna z dosłownym brzmieniem §. 223 ust. 1. ord. egz. — gdzie słowem niema zmiarki o potrzebie zgody nabywcy, zgodna dalej z końcowym zdaniem ustępu 2 go §. 171 ord. egz., o potrzebie tej zgody wyraźna mowa ale tylko na wypadek — jeśli przeciwnie wierzyciel zamiast obowiązującego go już przedstawienia przy hipotece żąda zapłaty w gotówce. — Mimo więc — być może panującego w nauce odmiennego zdania nie jest pozbawionem ustawowego punktu oparcia stanowisko, że porozumienia ani zgody tu z nabywcą żadnej nie potrzeba, że skuteczne cofnięcie żądania zapłaty w gotówce zawisło tylko od dyspozycji jednostronnej samego wierzyciela.

Jest ono w takim razie niczem innym, jak tylko udaremnieniem ustawą przewidzianego warunku rozwiązującego, nie ma więc cechy interesu prawnego w rozumieniu §. 1 ust. należyt., lecz znaczenie czysto faktycznej natury, — a więc nie podlega należytości prawnej, gdyby nawet w formie protokolarnej czy w ogóle pisemnej w obec sądu egzekucyjnego nastąpiło. —

Idźmy jednak za zdaniem panującym rzekomo w nauce — a więc że do skuteczności prawnej cofnięcia potrzeba zgody nabywcy. — Zgoda ta to pewna — może nastąpić bez ujmy dla ważności w jakiegokolwiek bądź formie, nie potrzebuje zatem koniecznej formy pisemnej. Porozumienie może więc z równym skutkiem nastąpić pozasadownie i ustnie. Doniesienie wierzyciela hipotecznego do sądu egzekucyjnego pismem w takim razie wystosowane, że stosownie do pozasadowego, ustnego porozumienia z nabywcą cofa żądanie zapłaty w gotówce i godzi się na przejęcie długu przez nabywcę —

jest — nie jakąś umową ale wykonaniem koniecznej umowy już poprzednio i osobno zawartej. — Nie jest to więc także żaden dokument prawny w rozumieniu §. 1. ust. należyt. zwłaszcza, że doniesienie to jest jednostronne — i nabywca do niego przystępować nie potrzebuje. — Nabywca z zawartej omowy w obec Sądu egzekucyjnego w ten sposób skorzysta, że wykazując dopełnienie warunków licytacyjnych pozostawioną dodatkowo przy hipotece wierzytelność w cenę kupna sobie wliczy. — Mogą zresztą i obie strony razem u Sędziego egzekucyjnego się jawić i żądać stwierdzenia w drodze zapisku urzędowego — swego porozumienia. —

W jednym ani drugim razie nie ma dokumentu prawnego, do którego by specjalne znamiona — podniesione w orzeczeniu Trybunału administracyjnego, o którym mowa — a więc i orzeczenie samo zastoso-
sować się nie dało. —

Ze stanowiska ordynacji egzekucyjnej nic nie stoi na przeszkodzie przeciw takiemu załatwieniu. Ze słów §. 223 „während der Vertheilungstagsatzung“ nie wynika bynajmniej, żeby cofnięcie nie mogło nastąpić wcześniej — albo żeby koniecznie musiało nastąpić w protokole rozprawy działowej lub innym sądowym przez obie strony a więc i przez nabywcę podpisanym. Obecność nabywcy przy rozprawie działowej nie jest w ogóle wymaganą ani potrzebną — a zwrot powyższy, zaczem utarta od lat praktyka sądowa przemawia — nie może być inaczej tłumaczonym, jak, że cofnięcie żądania zapłaty w gotówce najpóźniej przed końcem rozprawy działowej nastąpić musi. —

Z orzeczenia więc cytowanego wynika tylko przestroga, aby, żądania zapłaty w gotówce nie cofać niepotrzebnie w tej formie, w jakiej to miało miejsce w wypadku danym. — *D. F. K.*

Datowanie kwitów konwersyjnych.

W „Zeitschrift für Notariat und freiwillige Gerichtsbarkeit“ znajdujemy orzeczenie trybunału administracyjnego, odnoszące się do sprawy datowania kwitów konwersyjnych. Ponieważ orzeczenie to nie jest bez interesu dla kas oszczędności, przeto artykuł z wymienionego czasopisma podajemy:

Jest to rzeczą najprostszej ostrożności, gdy instytucja hipoteczna wypłaca pożyczkę, na którą się zgodziła, dopiero wtedy, gdy prawo zastawu zostało w porządku i na umówionem miejscu porządkowem zainstalowane.

Przeprowadza się to na wypadek konwersyi bardzo często z pominięciem zbyt kłopotliwego postępowania ustawy z 22 lutego 1907, dz. pp. l. 48, w ten sposób, że poprzedni dłużnik wystawia już przedtem kwit wygaśnięcia na dług, mający być konwertowanym i oddaje go dłużnikowi, już to bądź to z tego względu że instytucja konwertująca przyjęła na siebie zobowiązanie zapłaty bądź to z tego względu, że dłużnik dał jakieś inne pokrycie.

W jednym z takich wypadków władze skarbowe odmówiły ulg konwersyjnych, motywując to tem, że nowe pożyczki zostały zaciągnięte dopiero po zapłacie rzekomo skonwertowanych długów, że przeto nową pożyczką nie został umorzony dług jeszcze istniejący. Jednakowoż trybunał administracyjny uwzględnił zażalenie wniesione, przeciw orzeczeniu władz skarbowych a to orzeczeniem z dnia 4. lipca 1911, l. 7642, umotywując to tem, że wprawdzie ustawa z dnia 22 lutego 1907, Dz. p. l. 49, stawia za warunek, ażeby nowa pożyczka była prze-

znaczoną albo użytą na umorzenie dawniejszych dłu-
gów. Ten warunek jest wypełniony w myśl §. 8 leg-
cit, jeśli przez przyjęcie nowej pożyczki skonwer-
towany dług hipoteczny co musi być jednak uwi-
docznione albo w treści skryptu dłużnego albo z do-
datkowego oświadczenia — zostanie wykreślony
z ksiąg publicznych w przeciągu jednego roku po
wystawieniu nowego dokumentu dłużnego. Ustawa
zaś nie żąda aby dawniejszy dług pokryty był bez-
pośrednio walutą nowej pożyczki. ani też nie czyni
zależnymi ulg konwersyjnych od warunku, ażeby
kwit z zezwoleniem na wykreślenie następował co
do czasu po nowym dokumencie dłużnym. Tego ro-
dzaju bowiem warunek czyniłby niedostępnymi ulgi
należytościowe albo też zmuszałoby strony celem
osiągnięcia tych ulg do podawania dat niezgodnych
z istotnym stanem rzeczy. Jak bowiem z doświad-
czenia wynika, wypłacają instytucje kredytowe wa-
lutę pożyczkową dopiero wtedy, gdy prawo zastawu
dla przyznanej pożyczki zainstalowano na umówio-
nym miejscu, gdy więc ewentualne poprzednie po-
życzki zostały już wykreślone, co może nastąpić albo
na podstawie kwitu wystawionego przed zapłace-
niem albo też na podstawie tymczasowego pokrycia
dawniejszego roszczenia z innych funduszy. Data
pokwitowania i jej stosunek do daty dokumentu dłu-
żnego niema więc żadnego znaczenia dla gospodar-
czego związku nowej pożyczki z umorzeniem daw-
niejszego roszczenia a związek ten stwarza się
zupełnie przez równoczesne z zainstalowaniem no-
wej pożyczki albo później następujące umorzenie
długu, który zgodnie ze skryptem dłużnym ma być
skonwertowanym.

Rezerwy specjalne.

Ustawa podatkowa w §. 95 f. ust. 2) przyznaje
władzom podatkowym prawo uznawania ewentualnie
przez pomocy rzeczoznawców czy odpisy względnie
rezerwy specjalne co do swej wysokości są odpo-
wiednie. — To, że władzom podatkowym w licznych
wypadkach wysokość rezerw na straty oczekiwane
lub przewidywane wydaje się za wielką, nikogo już
nie dziwi, nie bez interesu atoli będzie dla naszych
kas oszczędności dowiedzieć się, jak na to postano-
wienie §. 94 f. ust. 2) zapatruje się trybunał admi-
nistracyjny.

Sprawa przedstawia się następująco:

Miejska kasa oszczędności w Pradze widziała
się zmuszoną w postępowaniu egzekucyjnym nabyć
majątek L. W myśl uchwały Wydziału kasy z 25 lu-
tego 1905 przyjęto do wiadomości przedłożone zam-
knięcie rachunków za rok 1904, bilans a także od-
pisanie z pretensji kasy na dobra L. kwoty K. 60000.
na ciężar rachunku funduszu rezerwowego. Uchwa-
lono zarazem stworzenie specjalnego funduszu re-
zerwowego na pokrycie strat przy realnościach egze-
kucyjnie nabytych (zvlastni rezervni fond pro ztraty
z realit v exekucni dražbe koupennyh) i do fun-
duszu tego przekazano z zysków za rok 1904 kwo-
tę K. 50000. — Uchwałą Wydziału kasy z 26 lutego
1906 przy sposobności zatwierdzenia rachunków za
rok 1905 do funduszu tego przekazano dalszą kwotę
K. 50000. — z zysków za rok 1905.

Co do stosowności tych przekazania do specjalnego
funduszu rezerwowego zarządziła władza podatkowa
kilkakrotnie dochodzenia — a to przez przesłuchanie
znawców. Przesłuchani w dniu 12. października 1906
dwaj znawcy na okoliczność co do przydzielenia kwoty

K. 50000. za rok 1904, orzekli, że każdej instytucji fi-
nansowej wolno tworzyć podobne fundusze, zwłaszcza
wówczas, jeśli, — jak to zresztą sama ustawa wy-
maga — należy oczekiwać, że straty tego rodzaju
mogą powstać. — Takie okoliczności zachodzić mogą
rzeczywiście w warunkach miejskiej kasy oszczęd-
ności, która udzieliła pożyczek hipotecznych na
przeszło 85 milionów koron. Należy zauważyć, że
jakkolwiek pożyczki hipoteczne miejskiej kasy osz-
zczędności udzielane są w granicach pupilarnego
bezpieczeństwa to przecież przy tak rozgałęzionym
interesie, skutkiem rozmaitych okoliczności, można
być narażonym na straty, tak że jest po prostu ob-
wiązkiem przeczornej administracji w tego rodzaju
poważnej instytucji. jaką jest miejska kasa oszczęd-
ności, — tworzyć fundusz na tego rodzaju straty.
Nie można przypuszczać, że miejska kasa oszczęd-
ności w Pradze, tworząc fundusz możliwych strat
z realności nabytych w drodze egzekucyjnej, miała
na oku tylko stratę mogącą powstać przy ewentu-
alnej sprzedaży majątku L.; kasa bowiem majątek
ten melioruje i podnosi, tak że nie można stan-
nowczo twierdzić, że przy ewentualnej sprzedaży
tego majątku poniesie stratę — choć możliwość
straty nie jest w zupełności wykluczona.

Nie można zatem stanowczo twierdzić, że kasa,
stwarzając ten fundusz, przez odpisanie i dotowanie
jego, chciała wyłącznie pokryć stratę, jaką może
ponieść przy sprzedaży majątku L. Dotacja sama
w wysokości K. 50000. — ze względu na interes
hipoteczny kasy oszczędności, która w nim około
90 milionów koron ulokowała, jak nie mniej ze
względu na niepokojącą sytuację gospodarczą
jest zupełnie odpowiednia.

Dwaj inni rzeczoznawcy przesłuchani 30 listo-
pada 1906. oświadczyli mniej więcej co następuje:
Wydzielenie przez Pragską kasę oszczędności kwoty
K. 50000. — na straty na realnościach egzekucyjnie
nabytych nastąpiło skutkiem tego, ponieważ kasa ta
była zniewoloną majątek L. zakupić w drodze egze-
kucyjnej; w bilansie za rok 1904 wartość tego ma-
jątku wstawiona jest w cyfrze K. 287925.67, i chyba
bardzo trudno będzie przy ewentualnej sprzedaży
kwotę tę uzyskać. Ponieważ atoli kasa oszczędności
chce wyrównać różnicę między bilansową a rzeczy-
wistą wartością z jednej strony przez odpisanie kwoty
K. 60000. — z drugiej strony przez stworzenie re-
zerwy z 50000. koron, razem więc K. 110000. —
więc ze względu na bilansową wartość majątku L.
wydzielenie kwoty K. 50000. z zysków za rok
1904 przy równoczesnym odpisaniu kwoty K. 60000
jak nie mniej ze względu, że z zysku za rok 1905
również kwota K. 50000. ma być wydzieloną. — re-
zerwowanie tych kwot wydaje się za wysokie, gdyż
nie można przypuścić aby miejska kasa oszczędności
w Pradze, która po myśli §. 22 swoich statutów
może udzielać pożyczek hipotecznych tylko w gra-
nicach pupilarnego bezpieczeństwa, przy sprzedaży
tego majątku miała ponieść aż tak wysoką stratę,
by do jej pokrycia oprócz odpisanej już kwoty
K. 60000 — były potrzebne jeszcze dalsze wspo-
mniane kwoty. Z wywodów tych wynika, że celem
pokrycia straty na nabytym egzekucyjnie majątku L.
najwyżej kwota K. 25000. — może być jako sto-
sowna uważana. Innych nieruchomości, nabytych
egzekucyjnie pragska kasa oszczędności nie posiada
i może zatem tu rozchodzić się o dotację ogólnego
funduszu na straty tego rodzaju, których w przy-
szłości można oczekiwać.

W zarzutach kasy przeciw tej kasie przedsta-
wionej opinii, położyła kasa oszczędności nacisk na
to, że opinia ta polega widocznie na pomyłce, jeśli

przypuszcza, że fundusz rezerwowy na pokrycie strat z nieruchomości egzekucyjnie nabytych, ma służyć tylko na pokrycie tej straty, jaka może powstać dla kasy oszczędności z tego powodu, że była zmuszoną nabyć egzekucyjnie majątek L. Fundusz ten jest owszem przeznaczony także na pokrycie strat z tych nieruchomości, które kasa oszczędności w przyszłości będzie musiała nabyć, aby pokryć swoje pretensje. Właśnie bowiem, przez nabycie majątku L. i przez to, że dotychczas nie mogła go za odpowiednią cenę sprzedać, przekonała się kasa oszczędności, jak to trudno jest zlicytowane nieruchomości za taką cenę odprzedać, aby przynajmniej odpowiednia część pretensji kasy ceną kupna mogła być pokryta. Dla tego też kasa oszczędności fundusz ten stworzyła, by móc z niego pokrywać straty, jakieby dla kasy oszczędności mogły powstać, jeśli w przyszłości będzie zmuszoną nabywać realności w drodze egzekucyjnej. Dlatego też stosowność wykości tych rezerw musi być oceniana w stosunku do kapitału ulokowanego na hipotekach, a ten z końcem roku 1904 wynosił K. 83.502393.59.

Po udzieleniu tych zarzutów przyjęli obaj, ostatni rzeczoznawcy do wiadomości, że wedle wyjaśnienia kasy oszczędności wspomniany fundusz rezerwowy ma na celu nie tylko służyć na pokrycie straty niemal nieuniknionej przy sprzedaży majątku L. ale także na straty dokładnie oznaczone, które kasa oszczędności przy swych rozgałęzionych interesach i wobec przesilenia gospodarczego może ponieść. Podnieśli oni atoli, że kasa oszczędności wedle §. 22 ust. 7. swoich statutów jest uprawnioną do zakupu nieruchomości na które jest prowadzona egzekucya, o ile to jest konieczne dla zabezpieczenia pretensji kasy na tej realności ciężającej. W tym wypadku rezerwowanie kwoty K. 50000. — z czystego zysku za rok 1904 na pokrycie strat z realności, które nietylko już są egzekucyjnie nabyte ale i które w przyszłości mogą być nabyte, — uważać należy z powodu przez kasę przytoczonych za odpowiednie. jeżeli jednak stosowność dotacyi funduszu tego ma być ocenianą wedle możliwości straty na jednym, jedynym majątku L. nabytym egzekucyjnie, wówczas rzeczoznawcy obstają przy swej poprzedniej opinii, gdyż ta opinia nie została przez kasę oszczędności w żadnym kierunku zaczepioną.

Na skutek tego władza dodatkowa wymieniła dodatkowo podatek zarobkowy za lata 1905 i 1906 motywując wymiar ten, że z wymienionych przedtem w pełnych kwotach po K. 50000. wyłączonych dotacyi, uważa tylko rezerwowanie po K. 25 00. za odpowiednie i potrącalne.

Rekursy wniesione przeciw temu podatkowemu wymiarowi odrzucono motywując to tem, że potrącenia wymienionych dotacyi po K. 50000. — zredukowano na kwoty po K. 25000. — że przeto dodatkowe opodatkowanie kwot po K. 25001. — polega na zasadzie zaciągniętej po myśli §. 95 lit. f. ust. 2. ustawy podatkowej opinii rzeczoznawców a nadto dlatego, że wedle §. 95 lit. f. ustawy pod przypuszczalne straty o tyle tylko mogą być uwzględnione, o ile przypuszczalność strat znalazła już wyraz w bilansie roku sprawozdawczego; rezerwy natomiast, które mają służyć, jak w tym wypadku, na pokrycie możliwych, obecnie jednak ani rozpoznac ani ocenić się nie dających przyszłych strat, muszą być uważane jako rezerwy podlegające podatkowi (§. 93. ust. 1.)

Przeciw tym orzeczeniom władz podatkowych miejska kasa oszczędności wniosła zażalenie do trybunału administracyjnego Trybunał zaczepione orzeczenia jako w ustawie nie uzasadnione zniósł, a mo-

tywa, jakimi się trybunał administracyjny kierował zasługują, aby z niemi zapoznać ogół naszych kas oszczędności. — Opiewają one mniej więcej następująco:

Podstawa zaczepionych orzeczeń, że potrącenie zakwestyonowanych dotacyi po 50000. — zredukowanych na K. 25000. — i dodatkowe opodatkowanie różnicy, nastąpiło na zasadzie zasiągniętej opinii rzeczoznawców, — ta podstawa nie może być bez zastrzeżeń uznana za słuszną.

Wynika bowiem z opinii i wywodów znawców pierwszych i drugich, że dotacya funduszu specjalnego rezerwowego kwotami po k. 50000. — jest odpowiednią, jeśli się ma na uwadze nie tylko stratę oczekiwaną przy majątku L. lecz w ogóle przy całym interesie hipotecznym kasy oszczędności, i tylko na wypadek że jeśli by miały być pokryte straty oczekiwane na majątku L. swego czasu egzekucyjnie nabytym, wówczas dotacya tego funduszu kwotami po K. 25000, — mogłaby być uważana za odpowiednią — Przedłożone zatem wywoły rzeczoznawców mogłyby zatem tylko pod tym warunkiem służyć krajowej dyrekcji skarbu za podstawę, jeśliby tylko ta druga ewentualność miała miejsce. Dlatego też jasnym jest, że zaczepione orzeczenia widziały się zniewolone podać jeszcze drugi powód odrzucenia rekursów. Ten drugi powód idzie w tym kierunku, że twierdzi, iż przy badaniu stosowności dotacyi rezerw specjalnych wedle §. 95. lit. f. przypuszczalne straty tylko o tyle mogą być uwzględnione, o ile widoki na te straty już znalazły swój wyraz w bilansie roku sprawozdawczego. natomiast rezerwy, które mają służyć — jak w tym wypadku — tylko na pokrycie możliwych, obecnie ani rozpoznac się ani obliczyć się nie dających strat, muszą być uważane za podlegające podatkowi rezerwy (§. 93 ust. pod). Tego motywowania nie może atoli trybunał administracyjny uważać za trafne. Ustawa podatkowa w §. 95 lit. f. potrącalności dotacyi, czynionych z tych samych powodów jak odpisania przewidziane w pierwszym ustępie tego paragrafu, a w szczególności potrącalność dotacyi, odkładanych do rezerw specjalnych na pokrycie ubytków i strat oznaczonego rodzaju — czyni zawisłem od tego, aby straty i ubytki oznaczonego rodzaju albo już nastąpiły, albo jako przypuszczalny wynik stosunków interesu były oczekiwane. Wedle jasnego, dosłownego brzmienia i myśli tego ustawowego postanowienia nie podpadają w tem znaczeniu w ramy w ten sposób uwzględnić się mających strat i ubytków tylko te, które w danym wypadku z obrotem interesu nie stoją w żadnym związku albo które ze względu na stosunki interesu wcale nastąpić nie mogą albo wreszcie takie, które w miarę stosunków interesu nie są prawdopodobne i do przewidzenia. — Przeciwnie, straty i ubytki, które w pewnej oznaczonej części majątku już nastąpiły, albo w miarę stosunków interesów są oczekiwane, te mają prawo do uwzględnienia ich w sposób, w cytowanym ustępie ustawy podanej. Tej myśli dał także wyraz przepis wykonawczy do II części ustawy o podatkach osobistych w artykule 25. omawiającym postanowienia §. 95. lit. f. Przepis wykonawczy zaznacza, iż postanowienia ustawy, że straty i ubytki oznaczonego rodzaju już ustąpiły lub jako prawdopodobny wynik stosunków są, oczekiwane, nie należy rozumieć dosłownie w ten sposób, że już oczekiwać się musi pewnie straty szczególnej, owszem nie można spuszczać z uwagi, że w każdym przedsiębiorstwie przemysłowym straty mogą nastąpić kiedykolwiek i że przeto odpowiada to zwyczajowi kupieckiemu, by był założony fundusz zasobowy na straty tego rodzaju, proporcjonalny do rozmiarów

przedsiębiorstwa, — i do prawdopodobieństwa strat. Uznanie rezerw z zysku za pozycje potrącalne ma przede wszystkim zależeć od warunku, żeby środek ten odpowiadał istniejącym stosunkom.

Ze zbyt małostkowa odpowiedź na pytanie, czy i kiedy straty i ubytki, jako przypuszczalny wynik stosunków interesu mają być oczekiwane, nie leżała w intencjach ustawodawcy, wynika z historii parlamentarnego powstania ustawy podatkowej. Podczas bowiem, gdy we wniosku stałej komisji podatkowej brzmienie przedłożenia rządowego, które żądało, aby takie straty lub ubytki „jako przypuszczalny wynik okoliczności, które są już ugruntowane w dotychczasowym prowadzeniu przedsiębiorstwa, były oczekiwane“, zmienione zostało tylko w tym kierunku, że „straty i ubytki tego rodzaju albo już nastąpiły albo jako przypuszczalny wynik stosunków muszą być oczekiwane“ — w ciągu debaty parlamentarnej wyraźnie jeden z posłów zaznaczył, że użyte we wniosku komisji wyrażenie: „muszą być oczekiwane“ da władzom podatkowym, jeśli nie będą one ożywione dobrą chęcią, nieskończoną możność kwestionowania najbardziej uprawnionych odpisań i odkładania do rezerw specjalnych. Dlatego też ten sam poseł zapowiedział i następnie rzeczywiście postawił wniosek, uznany przez rząd jako zgodny z tem postanowieniem aby na końcu §. 95 lit. f. ust. 1. słowa: „muszą być oczekiwane“ („gewärtigt sein müssen“) zastąpione były słowami „są oczekiwane“ („zu gewärtigen sind“), i wniosek ten rzeczywiście przyjęty został, a motywy jego streszczały się w tem, że przy prowadzeniu przedsiębiorstw nie można wiedzieć, gdzie się nieszczęście może przytrafić, że zatem bezsprzecznie uzasadnioną jest ze względów gospodarczych zasada by nie rozdzielać ani nie wydawać ostatniego centa, lecz rezerwować go na przyszłe wypadki. Taki sposób administracji, zasługuje na poparcie ze strony państwa i nie powinien być utrudniany przez niepotrzebne utrudnienia i bojaźliwe klauzule co do pozycji, jakie mają być uznane za potrzebne.

W tym więc stanie rzeczy brak jest ustawowego oparcia usiłowaniam zaczepionych orzeczeń, usiłującym postanowienie ustawowe interpretować w ciasnych granicach, że rezerwy takie są dopuszczalne o tyle o ile widoki na straty znalazły już wyraz w bilansie, a więc o ile można ich oczekiwać ze względu na stosunki interesów danego roku. Wedle prawidłowej gramatycznej interpelacji podanych uchwał Wydziału kasy oszczędności z 5. lutego 1905 i 26. lutego 1906 wynika, że stworzenie w bilansie będących rezerw nie miało na celu tylko pokryć straty z nabytych już egzekucyjnie ruchomości (majątek L), lecz że ten cel rozciąga się także na straty, które w ogóle przy egzekucyjnie nabytych nieruchomościach powstają,

Ze straty takie przewidziane są także w statucie kasy oszczędności. wynika wyraźnie z postanowienia §. 22 ust. 7. wedle którego wkładki oszczędności i majątek kasy oszczędności może być między innymi użyty na zakupno realności na które prowadzona egzekucya, o ile to okaże się potrzebne dla zapewnienia pretensji kasy; takie realności mają atoli być natychmiast sprzedane, o ile to bez znacznej szkody dla kasy oszczędności nastąpić może. Związek między tem statutem uprawnieniem kasy oszczędności i uprawnieniem do udzielania pożyczek hipotecznych okazuje się w tym względzie, że uprawnienie do nabycia realności w drodze egzekucji na zabezpieczenie ciężającej na niej pretensji zawarunkowane jest istnieniem pretensji hipotecznej kasy oszczędności. Pomimo że fundusz ten oznaczony jest

jako fundusz na straty przy realnościach egzekucyjnie nabytych, trafia w rzeczywistości strata taka nie przyszła dopiero aktywa, a mianowicie egzekucyjnie nabyte realności, lecz może ona zająć przy odnośnych pretensjach hipotecznych, które nie znajdują dostatecznego pokrycia i skutkiem tego wykazać zmniejszenie się ich wartości, Najdobitniej okazuje się to w tym wypadku, gdy egzekucyjnie nabyta realność odstąpioną zostanie za cenę przewyższającą nawet cenę nabycia która atoli powstaje daleko po za odnośną pretensją hipoteczną, w którym to wypadku pomimo wzrostu wartości realności, wyniknie strata na pretensji hipotecznej. Z powodu tego właśnie związku jest rzeczą jasną, że prawdopodobieństwo niebezpieczeństwa, że przez egzekucyjne nabycie i odprzedanie realności może powstać strata, nie jest zależne dopiero od sprzedaży takich egzekucyjnie nabytych nieruchomości, lecz w pierwszym rzędzie od wysokości kapitałów ulokowanych na tychże nieruchomościach. Jest przeto niewłaściwem twierdzić, że stosowność dotacyi tej rezerwy może być ocenioną tylko wedle możliwości strat przy już nabytych realnościach a nie wedle możliwości strat w ogóle w interesie hipotecznym.

W tym też duchu już w postępowaniu administracyjnym zaznaczyła Pragska kasa oszczędności, że ze względu na wysokość kapitałów ulokowanych na hipotekach, należy przyznać, że kwota k. 50000 nie tylko jest stosowną ale może nawet za małą, gdyż przy tak wielkiej sumie ulokowanej w pożyczkach hipotecznych zachodzi zawsze niebezpieczeństwo, że kasa może być zmuszoną, nabyć jakieś nieruchomości na których ciąży jej pretensya w drodze egzekucyjnej i że później nie będzie mogła tych nieruchomości sprzedać nawet za tę cenę, którą sama za nie zapłaciła. — A właśnie taki wypadek zaszedł obecnie gdzie kasa musiała nabyć majątek L. a dziś już można przypuścić, że poniesie przytem pewną stratę.

Lecz także i rzeczoznawczy przesłuchani dnia 12 października 1906. uznali dotacyę po K. 50000 — ze względu na rozgałęziony interes hipoteczny kasy oszczędności i ze względu na niepokojącą sytuacyę ogólną gospodarczą za odpowiednią i stosowną a przezorność w przewidywaniu strat w tym dziale za uzasadnioną. Inni rzeczoznawcy, przesłuchani dnia 10 stycznia 1907. na których opinię powołuje się zaczepione orzeczenie, przyjęli do wiadomości wywody kasy oszczędności, wedle których rzeczony specjalny fundusz rezerwowy ma służyć także na pokrycie strat na nieruchomościach, które kasa w przyszłości dla zabezpieczenia swoich pretensji będzie musiała nabyć w drodze licytacji, a stosowność rezerwowanych kwot może być ocenianą wedle sumy udzielonych pożyczek hipotecznych — i ci rzeczoznawcy także oświadczyli, że ze względu na te powody przez kasę podane, rezerwowanie w tej wysokości jest zupełnie odpowiednie.

Wedle tego zatem, zapatrywania zaczepionego orzeczenia, że przytoczone przez kasę oszczędności widoki na straty obecnie nie dadzą się ani rozpoznać ani ocenić, — zostało obalone faktem, że właśnie przez rzeczoznawców te obawy strat z bilansu roku sprawozdawczego dadzą się rozpoznać i ocenić. Ponadto okazuje się, że właśnie przypuszczalne wyniki stosunków interesu, jakie z bilansu roku sprawozdawczego dadzą się rozpoznać, nakazują uważać zarządzenie celem pokrycia w przyszłości powstać mogących strat na pretensjach hipotecznych za odpowiednie, (art. 25. ust. 5 rozp. wykonawczego) i wykluczają zapatrywanie jakoby tu chodziło o zasilenie zapasów kasowych, co do których nie ma w ustawie podstawy, by je uważano jako wolne od opodatkowania.

Statut

państwowego funduszu pieczy nad mieszkaniami dla mieszkań małych.

(Dokończenie).

3. Jeżeli nieruchomości, która ma być obciążona, obejmuje policzalne i niepoliczalne wyposażenia, należy oznaczyć wartość każdego wyposażenia z osobna. Wartość lokalności dla małych przedsiębiorstw i niepoliczalnych ubikacji domu mieszkalnego (mieszkań, których powierzchnia mieszkalna przenosi 80 metrów kwadratowych, ubikacji służących do celów handlowych lub przemysłowych) należy obliczyć według stosunku przypuszczalnego dochodu czynszowego odnośnych ubikacji.

Na podstawie oszacowań tych oznaczy się wysokość pożyczki z uwzględnieniem rentowności budynku. W przypadkach, przewidzianych w punkcie 1., oznaczy się w szczególności tymczasową wysokość pożyczki na podstawie oszacowania pierwszego i drugiego, ostateczną wysokość teje na podstawie oszacowania końcowego.

Przy oszacowaniu ostatecznym, względnie przy ustalaniu wartości szacunkowej (punkt 2) należy wziąć za podstawę sumę średnią między wartością gruntową a budowlaną z jednej strony, a wartością przychodu (według skapitalizowanego dochodu czynszowego) z drugiej strony z tem ograniczeniem, iż odnośna wartość przeciętna nie powinna przekraczać ceny kupna, włącznie kosztów nabycia. Wartość zaoszczędzenia podatkowego, obliczoną w odniesieniu do terminu szacunkowego, należy doliczyć do wartości przeciętnej, obliczonej w powyższy sposób tylko o tyle, o ile przez tt nie przekroczy się ceny kupna względnie kosztów nabycia.

Jeżeli okażą się różnice między oszacowaniami organów państwowych a oszacowaniami dających pożyczkę, wówczas może zarząd funduszu rozstrzygnąć według swego uznania, które oszacowanie winno się wziąć za podstawę przy oznaczaniu wysokości pożyczki.

Koszta oszacowań, przedsięwzięte przez organa państwowe, winien ponieść biorący pożyczkę. Uregulowanie kwestyi kosztów oszacowań, przedsięwziętych przez inne organa pozostawia się stronom.

Artykuł 19.

Zabezpieczenie, oprocentowanie i umorzenie.

1. Zabezpieczenie.

Nieruchomości, które mają być obciążone, muszą ze względu na swe położenie i przymioty dawać dostateczną gwarancję dla bezpieczeństwa pożyczki.

Pożyczki, za które fundusz przyjmuje porękę, jakoteż bezpośrednie pożyczki funduszowe, należy zabezpieczyć hipotecznie, a to z reguły w porządku pierwszeństwa, wychodzącym poza granicę bezpieczeństwa pupilarnego nieruchomości obciążonej (§ 230 p. k. u. c.) ze względu na okoliczność, iż biorący pożyczkę powinien postarać się o fundusze u innych dających pożyczkę aż do połowy ogólnej wartości obciążonej nieruchomości; pożyczka udzielona przez fundusz albo poręczona przezeń nie może jednak obciążać nieruchomości ponad 90 procent ogólnej wartości teje.

Przy zakładach i korporacjach publicznych można pominąć zabezpieczenie hipoteczne (§ 5. ustawy).

Na nieruchomości obciążonej należy następnie zhipotekować prawo odkupna na rzecz funduszu, aastąpionego przez Ministerstwo robót publicznych. Jeżeli biorący pożyczkę nabywa lub buduje domy w celu przeniesienia własności na osoby fizyczne (artykuł 29.) i zastrzeganie dla siebie prawo odkupna, jeżeli biorący pożyczkę nie wykona swego prawa odkupna.

Pożyczki mające pierwszeństwo przed pożyczkami udzielonymi lub poręczonymi przez fundusz, muszą być spłacalne w ratach przy umiarkowanej stopie procentowej i innych korzystnych warunkach spłaty.

Umarzenie pożyczek tych nie powinno wynosić mniej niż $\frac{1}{2}$ procent rocznie.

Biorący pożyczkę winien przyjąć na siebie zobowiązanie, że, jak długo pożyczka udzielona lub poręczona przez fundusz nie zostanie spłacona, nie udaremni posunięcia tej pożyczki na połowę wartości z bezpieczeństwem pupilarnem.

2. Oprocentowanie i umorzenie

Pożyczki udzielone lub poręczone przez fundusz winne być umarzane w ratach.

Zresztą obowiązują postanowienia następujące

a) Pożyczki, za które fundusz przyjmuje porękę.

Względem stopy procentowej pożyczek tych, ich umarzania oraz bliższych warunków spłaty mają zastosowanie szczególne układy, zawarte z dającym pożyczkę; stopa procentowa nie powinna jednak przewyższać stopy procentowej hipotecznej, będącej każdorazem w użyciu w kasach oszczędności i innych miarodajnych zakładach kredytowych kraju lub części kraju, w której dający pożyczkę ma swą siedzibę.

b) bezpośrednie pożyczki funduszowe.

Stopę procentową pożyczek tych oblicza się niezależnie od położenia obciążonej nieruchomości według przeciętnej stopy procentowej hipotecznej, będącej każdorazem w użyciu w najznacniejszych kasach oszczędności i zakładach kredytowych austriackich; jeżeli stopa procentowa, będąca podstawą obliczeń zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków, w którego okręgu znajduje się dom obciążony, jest niższa od tej przeciętnej, wówczas obowiązuje stopa procentowa powyższego zakładu.

Raty należy płacić kwartalnie z dołu najpóźniej w ciągu czternastu dni w kasie, wymienionej w dokumencie pożyczkowym. Obowiązek płacenia procentów rozpoczyna się z dniem wypłacenia waluty, zaś obowiązek umarzania z pierwszym dniem miesiąca kwartału kalendarzowego, następującego po wypłacie reszty waluty, a jeżeli po ostatecznym oznaczeniu wysokości pożyczki nie nastąpi więcej wypłata, z pierwszym dniem miesiąca kwartału kalendarzowego, następującego po tem ostatecznym oznaczeniu wysokości pożyczki.

Umarzanie pożyczek tych nie powinno wynosić mniej niż $\frac{1}{2}$ procent rocznie.

Biorący pożyczkę może w terminie płatności uiszczyć kwotę, przewyższającą zapadłą ratę, jeżeli nadwyżką, ofiarowaną do spłaty, można pokryć bez reszty jedną lub więcej następnymi ratami spłaty kapitału.

Artykuł 20.

Wypłata pożyczki przy bezpośrednich pożyczkach funduszowych.

Pożyczki, udzielone na budynki, które mają być nowo wystawione, przerobione lub przebudowane, wypłaca się w sposób następujący:

- a) przed rozpoczęciem budowy, w razie kupna gruntu budowlanego, przeznaczonego na ten cel, względnie policzalnego gruntu rolnego lub leśnego, aż do połowy ceny kupna, jednakowoż nie więcej jak jedną czwartą część sumy pożyczkowej, tymczasowo oznaczonej (artykuł 18.)
- b) następnie w miarę postępu budowy aż do ogólnej wysokości trzech czwartych części sumy pożyczkowej, tymczasowo oznaczonej (artykuł 18.)
- c) resztę po ukończeniu budowy na podstawie oszacowania ostatecznego (artykuł 18.)

Artykuł 21.

Udzielanie zaliczek na rachunek pierwszych hipotek, zaciągniętych przez biorącego pożyczkę.

Fundusz może bez względu na to, czy sam udziela pożyczki, wychodzącej poza granice bezpieczeństwa pupilarnego, czy też przyjmuje porękę za pożyczkę taką, udzielono przez innego dającego pożyczkę,

1. wypłacać zaliczki w okresie budowy, jeżeli dający pożyczkę, który przyrzekł obciążyć dom po ukończeniu budowy, zobowiąże się do wypłacenia funduszowi bezzwłocznie po ukończeniu budowy części przyrzeczonej waluty pożyczkowej, odpowiadającej zaliczkom;

albo 2. przyjmując porękę za kwoty, wypłacone biorącemu pożyczkę w okresie budowy i zabezpieczone hipotecznie na nieruchomości w ten sposób, że nieruchomość ta nie będzie przez to obciążona po ukończeniu budowy ponad połowę swej wartości.

Suma pożyczek, udzielonych lub poręczonych przez fundusz łącznie z kwotami, wypłaconymi albo poręczonymi w myśl 1. lub 2., nie powinna w żadnym wypadku wynosić więcej jak 90 procent policzalnej wartości nieruchomości.

Do oprocentowania zaliczek udzielonych względnie poręczonych przez fundusz mają zastosowanie postanowienia artykułu 19.

Poręka, przyjęta przez fundusz stosownie do 1. 2. gaśnie z chwilą udzielenia konsensu na zamieszkanie wybudowanego domu.

Co poręki tej stosuje się analogicznie postanowienia artykułu 12.

Artykuł 22.

Udzielanie zaliczek w granicach hipotek, poręczonych przez fundusz ponad granicę bezpieczeństwa pupilarnego.

Jeżeli dający pożyczkę, który oświadczył gotowość udzielenia jej za poręką funduszu ze stopniem hipotecznym ponad granicę bezpieczeństwa pupilarnego, jest skłonny do wypłacania w okresie budowy zaliczek na tę pożyczkę, wówczas zarząd funduszu może objąć porękę także za te zaliczki, jeżeli wypłata pożyczki jest unormowana po myśli artykułu 20 i jeżeli pomijając wyjątek, podany w § 5., ustęp 2. ustawy (artykuł 19., 1. 1. ustęp 3.), przynajmniej część kwoty pożyczkowej, odpowiadająca zaliczkom,

jest na nieruchomości hipotecznie zabezpieczona. Do poręki tej stosują się analogicznie postanowienia artykułu 12.

Artykuł 23.

Dalsze, warunki, dotyczące pożyczki.

Biorący pożyczkę musi poddać się pod warunki, zawartym w dalszym ciągu co do wypowiedania pożyczki, tudzież co do czynszów najmu wypowiedzianych mieszkań, ubezpieczenia ogólnego sprzedaży obciążonych nieruchomości, udzielania wyjaśnień oraz kontroli ze strony zarządu funduszu, w danym razie postanowieniom, dotyczącym domów własnych (artykuł 24. do 29. włącznie.)

Artykuł 24.

a) Wypowiedzenie pożyczki.

I. Przy bezpośrednich pożyczkach funduszowych.

Obie strony (dłużnik i zarząd funduszu) mogą wypowiadać pożyczki półrocznie. Zarząd funduszu nie wypowie jednak z reguły tak długo, jak długo dłużnik uiszcza regularnie spłaty ratalne i dopełnia warunków, ułożonych w interesie bezpieczeństwa pożyczki i użycia jej zgodnie z przeznaczeniem.

Funduszowi przysługują prawo zażądania zwrotu udzielonej pożyczki w całości lub w części w następujących wypadkach:

1. jeżeli budynek lub mieszkanie nie są utrzymywane w należytych stanie i braku nie będą usunięte mimo upomnienia w ciągu trzech miesięcy;

2. jeżeli raty, które dłużnik ma płacić, nie zostaną mimo poprzedniego upomnienia zupełnie wyrównane w ciągu trzech miesięcy po zapadłości;

3. jeżeli na oddaną w zastaw nieruchomość lub pewną część tejże zostanie wdrożona egzekucja zapomocą przymusowego zarządu lub przymusowej licytacji;

4. jeżeli według zdania zarządu funduszu wartość oddanej w zastaw nieruchomości w porównaniu z wartością, przyjętą przy obciążeniu pożyczką, spadła z jakiegokolwiek przyczyny tak dalece, że każdorazowa suma dłużna niema już dostatecznego zabezpieczenia;

5. jeżeli dłużnik popadnie w konkurs albo także jeżeli tylko zastanowi wypłaty;

6. jeżeli według zdania zarządu funduszu nie jest zachowywany mimo podniesienia zarzutu ogólnie użyteczny charakter instytucji małych mieszkań. Dla oceny, czy z powyższego powodu należy zażądać zwrotu pożyczki, są przedewszystkiem miarodajne: rozdział przedmiotów najmu, wysokość czynszu najmu (artykuł 10., punkt 4., i artykuł 25.) oraz cena kupna domów własnych (artykuł 29., punkt 2.) i sposób zajęcia domu (artykuł 29., punkt 3. a);

7. jeżeli oddana w zastaw nieruchomość zostanie obciążona albo dobrowolnie sprzedana w całości lub w części bez zezwolenia Ministerstwa robót publicznych;

8. jeżeli obciążona nieruchomość została sprzedana za zezwoleniem Ministerstwa robót publicznych, lecz nabywca nie dopełnia zobowiązań, przyjętych wobec biorącego pożyczkę (artykuł 29.);

9. jeżeli pożyczkę używa się wbrew przeznaczeniu;

10. jeżeli żądano bezskutecznie dowodu ubezpieczenia od ognia;

11. jeżeli przy udzieleniu pomocy kredytowej owarżyszeniom, związkom, spółkom, fund cyom

itp. nie uczyniono zadość zobowiązaniom, wynika jącym z nadzoru, sprawowanego przez zarząd funduszu, w szczególności nie odpowiedziano odnośnym żądaniom tegoż zarządu (artykuł 28).

12. nadto jeżeli przy udzieleniu pomocy kredytowej dla domów z gruntami rolnymi lub leśnymi grunta te będą bez naglących powodów uprawiane przez inne osoby aniżeli wymienione w artykule 10, ustęp 3.

II. Przy pożyczkach poręczonych.

Przy pożyczkach, za które fundusz objął porękę, należy ustalić dla obu stron (dłużnika głównego i dającego pożyczkę) półroczny termin wypowiedzenia, o ile statuty zakładu, udzielającego pożyczkę, nie wykluczają wypowiedzenia ze strony dającego pożyczkę.

Dający pożyczkę musi się zobowiązać że na życzenie Ministerstwa robót publicznych zrobi użytek z przysługującego mu kontraktowo prawa wypowiedzenia pożyczki względnie żądania zwrotu tejże.

III. Przy pożyczkach bezpośrednich i poręczonych.

Biorący pożyczkę winien się zobowiązać do zapłacenia kary umownej w wysokości 5 procent każdorazowej reszty pożyczkowej, jeżeli zajdzie jeden z przypadków, wspomnianych pod I., liczba 1 6, 7, 9, 10, 11 i 12. Zobowiązanie zapłacenia tej kary umownej należy zabezpieczyć hipotecznie.

Artykuł 25.

b) Wynajmowanie małych mieszkań i lokalności dla przedsiębiorstw małych (czynsze najmu).

Czynsze najmu dla domu, obciążonego na zasadzie artykułu 3. niniejszego statutu, należy oznaczyć, jak długo odnośne pożyczki nie zostaną umorzone, w odpowiednich kwotach, zabezpieczających rentowność domu i będących wyrazem jego ogólnie użytecznego charakteru. Bez zezwolenia Ministerstwa robót publicznych nie wolno przedsięwziąć zmiany czynszów najmu, zatwierdzonych przez Ministerstwo to przy sposobności ustalenia wysokości pożyczki (artykuł 18.)

W domu takim nie wolno wynajmować tej samej osobie dwóch małych mieszkań (artykuł 8, 1. 1), ani dwóch lokalności dla małych przedsiębiorstw (artykuł 10, 1. 4.)

Artykuł 26.

c) Wypowiadanie mieszkań.

Posiadaczom mieszkań w domach, obciążonych na zasadzie artykułu 3. niniejszego statutu, nie można wypowiadać mieszkań, jeżeli osoby te czynią zadość swym zobowiązaniom, wynikającym ze stosunku najmu, albo nie zajdą przeszkody z innych ważnych powodów.

Artykuł 27.

d) Ubezpieczenie ogniowe.

Właściciel obciążonego budynku winien ubezpieczyć go od szkód ogniowych według jego pełnej wartości budowlanej w jednym z zakładów ubezpieczonych w kraju i wykazywać regularną opłatę premii stosownie do postanowień, które będą zawarte w dokumencie pożyczkowym.

Artykuł 28.

e) Udzielanie wyjaśnień i nadzorów.

Biorący pożyczkę winien udzielać Ministerstwu robót publicznych wszelkich potrzebnych wyjaśnień, i zezwalać na zwiedzanie gruntów i budynków, jako też przedkładać mu sprawozdania roczne i rachunki.

Ministerstwo robót publicznych ma prawo poddawać prowadzenie budowy oraz domy nabyte periodycznym rewizjom. Odnośnie do stowarzyszeń, związków, spółek, fundacji i t. p. jest nadto Ministerstwo robót publicznych uprawnione do sprawowania ogólnego nadzoru i w wykonywaniu tegoż w szczególności do przeprowadzania każdego czasu rewizji całego kierownictwa i administracji, do wglądania w księgi, korespondencję i inne dokumenty, do wysyłania na posiedzenia organów (wydziału kierującego, rady nadzorczej, walnego zgromadzenia itd.) reprezentanta bez prawa głosowania, którego winno się na żądanie każdego czasu wysłuchać, do badania zamknięć rachunkowych (bilansów) i do żądania usunięcia braków.

Koszta tego nadzoru ponosi fundusz.

Artykuł 29.

f) Domy własne.

Jeżeli biorący pożyczkę nabywa lub buduje domy własne, to jest domy z ograniczoną ilością małych mieszkań, które są przeznaczone do przeniesienia własności na osoby fizyczne, winien przy przeniesieniu własności takiego domu ułożyć się z nabywcą, ustalając hipotecznie zabezpieczoną karę umowną, że nabywca nie sprzeda dalej odnośnego domu bez naglących powodów w ciągu okresu dziesięcioletniego. Termin dziesięcioletni rozpoczyna się od dnia hipotecznego przeniesienia własności takiego domu z biorącego pożyczkę na pierwszego nabywcę jeżeli jednak został wprzód ustalony w kontrakcie kupna odnośnie do takiego domu stosunek najmu i dzierżawy między biorącym pożyczkę a pierwszym nabywcą, od dnia rozpoczęcia się tego stosunku najmu i dzierżawy.

Na każdy wypadek można zawrzeć kontrakt kupna co do realności takiej dopiero wówczas, jeżeli odnośna realność nie jest obciążona ponad 65 procent wartości nabycia (kosztów budowy i gruntu), Przytem muszą być spłacone z pożyczki hipotecznej, ciężącej na realności, a poręczonej lub udzielonej przez fundusz co najmniej cztery dziesiąte części.

Biorący pożyczkę winien nadto przy sprzedaży przestrzegać następujących zasad:

1. Jednej poszczególnej osobie (także małżeństwu) nie można sprzedać więcej jak jedną nieruchomości.

2. Jako cenę kupna należy wziąć za podstawę z reguły wysokość kosztów własnych, które składają się z ceny nabycia gruntów, kosztów budowy, policzalnych czynszów, kosztów zarządu i nnych kosztów.

3. W kontrakcie kupna należy nadto ustalić następujące szczegóły:

a) W sprzedanym domu nie może bez zezwolenia Ministerstwa robót publicznych znajdować się przedsiębiorstwo gosoodnie, ani sprzedaż palonych napojów spirytusowych.

b) Dla biorącego pożyczkę należy zastrzedz przynajmniej na lat dziesięć prawo pierwokupna (właściwie prawo odkupna) i zahipotekować je.

Jeżeli do sprzedanego domu mają zastosowanie postanowienia ustawy z 8. lipca 1902, liz. u. p. Nr.

144, dotyczącej ulg dla budynków z zdrowymi i tanimi mieszkaniami robotniczymi, należy ustalić w miejsce warunków pod 3a i b odnośne warunki powyższej ustawy.

4. Sprzedaż najwyższemu oferentowi w drodze dobrowolnego przetargu może nastąpić jedynie z nagłych powodów za zezwoleniem Ministerstwa robót publicznych.

5. Jeżeli z domem jest połączony także publiczny grunt rolny lub leśny, należy postanowić w dotyczących kontraktach kupna lub najmu i dzierżawy, że grunt ten będzie uprawiała głowa rodziny, mieszkającej w odnośnym domu, o ile możliwości tylko przy pomocy członków rodziny.

6. Kontrakt kupna należy po ich zawarciu przedłożyć Ministerstwu robót publicznych.

Artykuł 30.

Nabywanie nieruchomości i pretensyi przez fundusz pieczy nad mieszkaniami

Upoważnia się fundusz pieczy nad mieszkaniami do nabywania budynków, za których zabezpieczono własne pożyczki funduszu lub pożyczki, przezeń poręczone, tudzież do nabywania pretensyi, za które fundusz objął porękę, jeżeli zarządzenia te okazałyby się konieczne dla uchronienia funduszu od strat (0 13 ustawy).

Ministerstwo robót publicznych może w porozumieniu z Ministerstwem skarbu zrobić szczególnie wówczas użytek z prawa nabycia takiego budynku, jeżeli nabycie to przy pożyczkach poręczonych okaże się pożyteczne ze względów ekonomicznych z uwagi na zapłaty, wymagane na zasadzie poręki, zaś przy pożyczkach bezpośrednich ze względu na przypuszczalną stratę.

Ministerstwo robót publicznych jest uprawnione w porozumieniu z Ministerstwem skarbu każdego czasu do dalszego zużytkowania takich realności, będących własnością funduszu pieczy nad mieszkaniami.

Nieruchomościami takimi zarządza w imieniu funduszu pieczy nad mieszkaniami Ministerstwo robót publicznych.

Pomijając pretensye, które nabywa fundusz po zaspokojeniu wierzyciela w myśl § 1358 p. k. u. c. może Ministerstwo robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu nabywać pretensye, poręczone przez fundusz także wówczas, jeżeli na zasadzie poręki musiały już być świadczone zapłaty przez dłuższy czas, a nie ma widoku poprawienia się tych stosunków.

Artykuł 31.

Pokrywanie wydatków, wynikłych z zarządu funduszu.

Wydatki, urosłe dla Ministerstwa robót publicznych i Ministerstwa skarbu wskutek załatwienia czynności, wynikających z ustawy, będą pokrywane z dochodów funduszu.

W szczególności należy wynagradzać pracowników, zajętych w interesie funduszu, w miarę ich zatrudnienia całkowicie lub częściowo z tych dochodów. Z tych samych dochodów należy również pokrywać potrzeby rzeczowe (najmy, urządzenia itd.), wynikające z załatwienia interesów funduszu.

NOTATKI.

Zmarli w Krakowie zmarł Dr. Ludwik Cwicklicer, burmistrz miasta Dobromila ozdobiony krzyżem zasługi, honorowy obywatel miasta Podhajec i Dobromila i długoletni prezes Wydziału miejskiej kasy oszczędności w Dobromilu; we Lwowie zmarł dnia 11 grudnia rb. Dr. Paweł Dąbrowski, adwokat krajowy i syndyk Galicyjskiej kasy oszczędności we Lwowie.

Syndykiem Galicyjskiej kasy oszczędności we Lwowie mianowany został przez J.E. Dr. Stanisława hr. Badeniego, Marszałka krajowego na wniosek Wydziału galicyjskiej kasy oszczędności, Dr. Włodzimierz Mochnacki adwokat krajowy we Lwowie.

Kasa oszczędności miasta Stanisławowa.

Stanisławowska Kasa Oszczędności została założona z końcem 1867 roku, funkcjonować zaś zaczęła z dniem 3. grudnia tegoż roku w gmachu ratuszowym przy kasie miejskiej.

W r. 1881 oddzieliła się od kasy miejskiej i utworzyła osobny statut urzędniczy, gdyż do tego roku urzędnicy kasowi i rachunkowi Magistratu byli zarazem urzędnikami Kasy oszczędności.

W r. 1882 uchwalił wydział Kasy wybudować swój własny gmach, którego budowę rozpoczęto w r. 1883. zaś w listopadzie 1884. r. przeniesiono biura Kasy do nowego budynku przy ul. Kazimierzowskiej

W dwanaście lat później dobudowano od strony ul. Roguskiego skrzydło na pomieszczenie zakładu zastawniczego Kasy, a w r. 1910 uchwalono rekonstrukcję wewnętrzną budynku, która w ostatnich dniach w zupełności wykończoną została, tak, że dzisiaj sala likwidacyjna Kasy jest nie tylko największą w Stanisławowie, ale jedną z największych w kraju.

Nowa sala posiedzeń wydziału przedstawia się wspaniale nie mniej biura naczelnego dyrektora i naczelnika kasy.

W dniu 30. grudnia tj. w sobotę odbyło się pierwsze uroczyste posiedzenie wydziału Kasy w nowej sali — na którym to posiedzeniu awansowano naczelnika biur p. Emila Łuckiego do VI. rangi, zaś rachmistrza p. Juliana Bilińskiego do VII. rangi płac.

Konkurs. Celem obsadzenia posad przy Kasie Oszczędności miasta Nowego Sącza a to posady:

Rachmistrza z obowiązkiem naczelnika kancelaryi z poborami VIII. klasy urzędników państwowych;

Kasyera z poborami IX. klasy urzędników państwowych;

Asystenta z poborami XI. klasy urzędników państwowych;

ewentualnie posady

likwidatora IX. klasy i Adjunkta X. klasy.

Do tych posad przywiązane są dodatki służbowe, prawo posunięcia się na wyższy stopień płacy, prawo do emerytury, a pod temi samymi warunkami i tej wysokości jak dla urzędników państwowych ustawą państwową z 19/2 1907 Dz. up. 34 określone.

Ubiegający się o jedną z powyżej wymienionych posad ma wykazać że:

1. nie przekroczył 40 rok życia.

2. ukończył z dobrym postępem wyższe gimnazjum albo wyższą szkołę realną lub wyższą szkołę handlową,

3. złożył państwowy egzamin z rachunkowości,

4. nabył 3-letnią (co do posady asystenta 2-let-

nią) praktykę fachową przy większej kasie oszczędności.

5. uczynił zadość obowiązkowi służby wojskowej lub od takowej uwolnionym został,

6. ponadto przedłożyć należy świadectwo zdrowia potwierdzone przez c. k. lekarza powiatowego, świadectwo dotychczasowego zatrudnienia, oraz możliwość złożenia kaucyi służbowej w wysokości rocznej płacy.

Posady nadane będą na jeden rok prowizorycznie, poczem nastąpić może stabilizacja.

Podania wnosić należy do Dyrekcyi Kasy Oszczędności miasta Nowego Sącza najpóźniej do 15. stycznia 1912.

Celem zadośćuczynienia potrzebie kredytu hipotecznego otworzył Bank Galicyjski dla handlu i przemysłu w Krakowie z dniem 1 lipca 1911 Oddział hipoteczny, który udziela pożyczek hipotecznych na dobra ziemskie . na realności miejskie

i na posiadłości wiejskie w 4 1/2% listach zastawnych.

Na podstawie udzielonego Bankowi statutowo uprawnienia z ustawy z dnia 2. lipca 1866, Nr. 93. Dz. p. p. mogą być listy zastawne tegoż Banku używane do korzystnego lokowania kapitałów należnych fundacyom, zakładom zostającym pod nadzorem publicznym, oraz kapitałów pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych, jak niemniej na kaucye wszelkiego rodzaju.

Listy te są zupełnie wolne od podatku rentowego, a oprocentowanie ich w stosunku do obecnego kursu — nie licząc ewentualnego zysku w razie wylosowania — wynosi prawie 4. 56 0/0.

Kasom oszczędności w razie zakupna większej partyi listów, przeznaczonych do stałej lokacyi, Bank galicyjski dla handlu i przemysłu gotów jest przyznać wyjątkowo korzystny kurs listów.

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc listopad 1911.

	%	Stan kapitału wkładowego z dniem 31. października 1911		W ciągu miesiąca października 1911.						Różnica		Stan kapitału wkładowego z dniem 31. listopada 1911	
		K.	h.	wynosiły wkładki			zwrócone			K.	h.	K.	h.
				Stron	K.	h.	Stron	K.	h.				
Bochnia m.	5	3,836.367	19	235	91.167	25	236	102.319	02	11.151	77	3,825.215	42
Bochnia p.	5	3,279.068	13	167	116.467	65	149	96.558	23	19.909	42	3,298.977	55
(filia w Limanowej)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bohorodczany p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brzeżany p.	5	2,169.264	12	139	99.647	45	144	135.280	74	35.633	29	2,133.630	83
Brzesko p.	4 - 4 1/2 - 5	1,295.026	46	179	106.586	01	73	37.745	78	68.840	23	1,363.866	69
Buzacz* p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dąbrowa m.	4 1/2 - 5	1,061.461	32	111	104.162	87	79	88.781	39	15.331	48	1,076.842	80
Dobromil* m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drohobycz m.	4	3,698.438	94	170	191.217	38	157	132.382	71	58.834	67	3.757.273	61
Gródek Jagielloński* p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka* p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jarosław m.	4 1/2	2,789.561	59	244	109.941	08	185	122.312	63	12.971	65	2,777.190	04
Jasło* m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalusz m.	4	641.130	40	111	43.516	82	141	55.683	62	12.166	80	628.963	60
Kalusz p.	4 1/2	344.890	99	—	—	—	14	3.156	39	3.156	39	341.734	60
Kołomyja m.	4 1/2	5,551.436	85	624	263.042	42	467	210.507	46	52.534	96	5,608.971	81
Kraków* m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraków p.	4	24,431.680	13	2061	897.811	64	1560	907.273	23	9.461	59	24,422.218	54
Krosno m.	4 1/2	1,829.419	98	134	41.868	80	84	51.535	14	9.666	34	1,819.753	64
Lwów gal.	—	107,952.294	55	12429	5,745.758	71	10596	4,378.481	31	1367277	40	109,319.571	95
Mielec p.	5	956.290	51	101	95.233	01	59	68.657	51	26.575	50	982.856	01
Myślenice p.	5	2,238.857	26	—	107.638	95	—	93.987	81	13.651	14	2,252.508	40
Nowy Sącz m.	4 1/2 - 5	5,110.391	58	406	209.577	31	341	183.840	35	25.736	96	5,136.128	54
Nowy Targ* p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze m.	4 1/2	4,029.929	43	409	148.795	05	368	182.518	84	83.722	79	3,996.206	64
Przemysł m.	4	9,207.304	39	783	365.690	67	676	472.110	88	106.420	21	9,100.884	18
Ropczyce p.	4 1/2	1,709.699	85	99	83.952	40	90	88.333	89	4.431	49	1,705.268	36
Rudki p.	4 1/2 - 5	794.148	09	60	20.002	45	52	9.429	50	12.572	95	806.711	04
Rzeszów m.	4	3,984.919	68	367	162.933	85	262	170.076	87	7.143	02	3,977.776	66
Sambor m.	4 1/2	6,364.293	61	544	352.037	67	434	264.921	35	87.116	32	6,451.409	93
Sambor* p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sanok m.	4 1/2	3,538.931	46	314	268.707	02	164	154.057	47	114.649	55	3,653.581	01
Sniatyn m.	5 - 5 1/2	823.864	07	153	39.260	81	81	50.174	45	10.913	64	812.450	43
Sniatyn* p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sokal m.	4 1/2	1,789.397	09	196	124.254	15	163	87.363	01	36.891	14	1,826.288	23
Stryj m.	4 1/2	1,742.839	30	579	379.415	79	553	355.695	96	23.719	83	4,766.559	13
Tarnobrzeg p.	5	2,000.334	69	154	71.335	49	99	70.830	95	504	54	2,000.839	23
Tarnopol m.	4	7,235.344	21	968	482.133	64	899	504.367	65	21.934	01	7,213.410	20
Tlumacz* p.	4 - 5	793.709	01	77	36.332	44	57	37.747	98	1.415	54	792.293	47
Trembowla* p.	4 1/2	1,030.214	93	141	58.022	28	107	65.923	38	7.901	10	1,022.313	83
Wadowice p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wieliczka* p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaleszczyki p.	—	1,120.623	59	62	40.350	75	58	21.521	92	18.728	83	1,139.352	42

*) Do chwili zamknięcia numeru wykazu nie otrzymaliśmy.

Jako korzystną lokację kapitału polecamy

4¹/₂ %

Listy zastawne

Banku Galicyjskiego
dla handlu i przemysłu
w Krakowie

wolne od podatku.

Listy te mające pupilarne bezpieczeństwo, nadają się do lokowania funduszów sierocych w depozytach sądowych, oraz mogą być użyte na wady, kaucyje małżeńskie i t. p.

Powyzsze listy są do nabycia w Kantorze Banku po kursie dziennym.

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu

WE LWOWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł.
i od 3 do 4 popoł.

książeczki wkładkowe

z 4⁰/₁₀₀ oprocentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k. jednego dnia i na jedną książeczkę bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizji, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

FILIA Pragskiego Banku Kredytowego

we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1. 29

(Nr. telefonu 937, 946, 846).

Zakład centralny w Pradze. Filie w Kolinie Olomuńcu i Brodach.

Wpłacony kapitał akcyjny K. 9,000.000.

Fundusze rezerwowe i gwarancyjne K. 4,100.000.

Korzystne załatwianie

**wszelkich transakcji bankowych
i lokacji kapitałów**

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadzanie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku bieżącym). — Otwieranie kredytów i udzielanie zaliczek na pokład papierów wartościowych. — Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. — Ubezpieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. **Listy polecające i akredytywy na sezony podróży. — Eskont weksli. — Inkasa i wypłaty w kraju i na miejsca zagraniczne. — Wkładki pieniężne, na książeczki wkładkowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje po**

4¹/₂ procent

na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem: oprocentowanie po 4¹/₄% i w rachunku bieżącym.

Oddział komercyjalny:

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych i budowlanych publicznych, kredyty na podatki i cła. Zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tycheż.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

LWÓW

Kapitał akcyjny:
K. 80,000.000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027.428.13.

we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 13.

Telefon nr. 57. Dyrekcja
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny
Wiedeń

FILIE: Aussig u. Z. Berno, Budapeszt, Ozerulowce, Grac, Proscelajów, W. Neustadt i St. Pölten. 12 kantorów wymiany i kas depozytów we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 4⁰/₁₀₀ książeczki wkładkowe. () o centowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszów. **Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczek w pokład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagranicznych. Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy na zagraniczne miejsca.**

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Rewiduje bezpłatnie numera losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwiające doświadczeniem i rozgatemionymi st sunkami w całym świecie kupieckim.